

23.67x33.94	1	עמוד 29	שוק ההון	גלובס - שוק ההון	04/05/2011	27106935-3
4111						

פוליסות חיסכון: רק אל תקראו להן ביטוח

פוליסות החיסכון שמציעות חברות הביטוח, מבקשות לקחת חלק משמעותי מנתח השוק של קרנות הנאמנות וניהול התיקים / טל בן-פורת

כל מה שרציתם לדעת על פוליסות החיסכון של חברות הביטוח

טל בן-פורת, עמ' 29



ראש בראש:

פוליסות החיסכון מול אפיקי השקעה אחרים

פוליסות חיסכון	קרנות נאמנות	ניהול תיקים
סכום השקעה מינימלי	כל סכום	כ־300 אלף שקל
נזילות השקעה	מספר ימים	מספר ימים
מס רווחי הון	אין אירוע מס במעבר בין מסלולים	אין אירוע מס במעבר בין קרנות
דמי ניהול שנתיים	נתון למו"מ; תקרה של עד 2%	נתון למו"מ; בדרך-כלל בין 0.8% ל־1.2%
עמלות נוספות	אין	יש
אפשרות לקיזוז רווחי/הפסדי הון	לא ניתן	ניתן
אפשרות לקבלת קצבה חודשית	ניתן	ניתן
שינוי חד-צדדי של מדיניות ההשקעה	לא ניתן	ניתן
רמות סיכון ואפשרויות השקעה	12-5 מסלולים	מגוון רחב

שנף קרנות הנאמנות הוא אמצעי ההשקעה המנוהל הפופולרי ביותר בישראל, והוא מנהל כ־160 מיליארד שקל. לפי הערכות, ענף ניהול התיקים מגלגל לצדו כ־100 מיליארד שקל. צפוף? לא, אם תשאלו את המפיצים של פוליסות החיסכון של חברות הביטוח, המנהלות רק כעשירית מהכספים המנוהלים בענפים האחרים. "קשת" של מגדל, "מגוון" של הראל, "אקסלנס אינווסט" של הפניקס, "חיסכון פיננסי" של כלל ו"טופ פיננס" של מגורה, הן המובילות בתחום. "הפוליסות מהוות אלטרנטיבה ראיה לקרנות הנאמנות והתיקים המנוהלים. יש להן מאפיינים המשותפים להם, ומנגד הן בעלות יתרונות מס מובהקים דמי ניהול נמוכים יותר". כך אומר ל"גלובס" יוני קופרמן, מנכ"ל מנהלת ההסדרים הפנסיוניים מבטחסיימון. עם מעל 1,200 קרנות, אפשרויות ההשקעה שמציעות קרנות הנאמנות, נראות מגוונות הרבה יותר ממסלולי הפוליסות. אך דומה כי מסלולי הפוליסות נותנים מענה לרוב העדפות ההשקעה של המשקיע הממוצע. למרות היותן פוליסות ביטוח, פוליסות החיסכון מהוות אמצעי חיסכון והשקעה טהור, ואינן מכילות בפועל כל אלמנט ביטוחי, למעט לפי דרישת הלקוח.

דמי נאמן. בנוסף, מאחר שהכספים אינם מנוהלים בבנק, פטור המשקיע מהעמלה התמוזה של דמי שמירת ניירות ערך. עם זאת, על אף היתרון בגובה דמי הניהול ואופן קביעתו, דמי ניהול של מעל 1% בפוליסות החיסכון כלל אינם זולים בהשוואה לקרנות נאמנות רבות, בעיקר אלו המשקיעות באג"ח מדינה.

חיסרון בולט אחר נעוץ בחוסר היכולת של המשקיע להשתמש בפוליסות הביטוח לצורך קיזוז הפסדי הון. זאת בשל הגדרתן כפוליסות ביטוח. מדוע אם כך לא הפכו פוליסות החיסכון, הקיימות בשוק כבר שנים רבות, לאלטרנטיבה ראיה לענפי קרנות הנאמנות וניהול התיקים?

ראשית, הסרבול שברכישתן. בעוד שאת קרנות הנאמנות ניתן לרכוש ולמכור כיום בלחיצת כפתור פשוטה, רכישת הפוליסה דורשת מילוי טפסים. שנית, ייתכן שחברות הביטוח אינן דוחפות מספיק את הפוליסות, מחשש שהן תגוסנה בפעילות הקרנות וניהול התיקים, שרבות מהן מפעילות בכובען האחר כבתי השקעות; או משום שהן אינן מעוניינות "להרגיז" מדי את הבנקים, שאינם שותפים להפצת הפוליסות. אינטרס ההפצה הנמוך של המפיצים, סוכני הביטוח, מוסיף לחולשה בגיוסים, שכן "בשונה מפוליסות ביטוח אחרות, בפוליסות החיסכון הסוכן מתוגמל משמעותית פחות, מאחר שאין בהן אלמנט ביטוחי", מסביר קופרמן.

בעיני בכיר בתעשיית הקרנות, הבעיה האמיתית נעוצה בכלל בזהות המפיצים. לדבריו, "לסוכני הביטוח אין, ככול הכבוד, את הירע וההכשרה

דמי נאמן. בנוסף, מאחר שהכספים אינם מנוהלים בבנק, פטור המשקיע מהעמלה התמוזה של דמי שמירת ניירות ערך. עם זאת, על אף היתרון בגובה דמי הניהול ואופן קביעתו, דמי ניהול של מעל 1% בפוליסות החיסכון כלל אינם זולים בהשוואה לקרנות נאמנות רבות, בעיקר אלו המשקיעות באג"ח מדינה.

חיסרון בולט אחר נעוץ בחוסר היכולת של המשקיע להשתמש בפוליסות הביטוח לצורך קיזוז הפסדי הון. זאת בשל הגדרתן כפוליסות ביטוח. מדוע אם כך לא הפכו פוליסות החיסכון, הקיימות בשוק כבר שנים רבות, לאלטרנטיבה ראיה לענפי קרנות הנאמנות וניהול התיקים?

ראשית, הסרבול שברכישתן. בעוד שאת קרנות הנאמנות ניתן לרכוש ולמכור כיום בלחיצת כפתור פשוטה, רכישת הפוליסה דורשת מילוי טפסים. שנית, ייתכן שחברות הביטוח אינן דוחפות מספיק את הפוליסות, מחשש שהן תגוסנה בפעילות הקרנות וניהול התיקים, שרבות מהן מפעילות בכובען האחר כבתי השקעות; או משום שהן אינן מעוניינות "להרגיז" מדי את הבנקים, שאינם שותפים להפצת הפוליסות. אינטרס ההפצה הנמוך של המפיצים, סוכני הביטוח, מוסיף לחולשה בגיוסים, שכן "בשונה מפוליסות ביטוח אחרות, בפוליסות החיסכון הסוכן מתוגמל משמעותית פחות, מאחר שאין בהן אלמנט ביטוחי", מסביר קופרמן.

בעיני בכיר בתעשיית הקרנות, הבעיה האמיתית נעוצה בכלל בזהות המפיצים. לדבריו, "לסוכני הביטוח אין, ככול הכבוד, את הירע וההכשרה

מאחר שאין מדובר בחיסכון פנסיוני, המשקיעים אינם זכאים להטבות המס של החיסכון הפנסיוני במועד ההפקדות ובמועד המשיכות. המשקיע יכול לבצע הפקדות באמצעות הוראת קבע או באופן חד-פעמי, והכספים מנוהלים בחברת הביטוח.

כמו בקרנות נאמנות וניהול תיקים, גם בפוליסות יכול המשקיע למשוך בכל עת את כספו ללא תשלום קנס כלשהו. לרשותו מגוון מסלולי השקעה, והוא רשאי לנייד ביניהם את כספו. הרכב הנכסים העיקרי הממוצע במסלולים הכלליים של הפוליסות השונות לחודש פברואר, מתחלק בין חשיפה מנייתית, אג"ח קונצרנית ואג"ח מדינה של כ־31%, כ־39% וכ־25% בהתאמה.

יתרונות וחטרונות

היתרון המשמעותי של מוצרים אלו מול קרנות נאמנות, הוא יכולת מעבר בין מסלולי השקעה, שאינה כרוכה בתשלום מס רווחי הון. זאת בעוד משקיע בקרן נאמנות הרוצה להעביר כספו מקרן לקרן, חייב ראשית לפדות את הקרן הראשונה ולשלם מס רווחי הון. מדובר ביתרון של דחיית אירוע המס למועד מימוש הכסף.

בשונה מקרנות נאמנות דמי הניהול נתונים למור"מ. הדבר נובע מהגדרת המוצר כפוליסת ביטוח, המהווה חוזה בין הצדדים. דמי הניהול הממוצעים השנתיים נעים, לפי קופרמן, בין 1.3% ל־1.7%, עם תקרה של 2%. דמי הניהול הממוצעים בקרנות נאמנות מנייתיות עומדים כיום על כ־2.7%.

דמי הניהול מהווים את העלות היחידה למשקיע. בשונה מקרנות נאמנות, אין עמלות נלוות אחרות כמו שיעור הוספה, עמלות קנייה ומכירה או



(איור: Shutterstock / פ.א.א. קראייטיב)